

Noč in dan s Cankarjem: 24-urno branje Cankarjevih del v Slovanski knjižnici

Erika Marolt

Slovanska knjižnica, MKL
erika.marolt@mkj.si

Lansko jesen smo v Mestni knjižnici Ljubljana – Slovanski knjižnici pripravili dogodek, s katerim smo obeležili 100-letnico smrti enega naših največjih pisateljev - Ivana Cankarja. Njegovemu zares impozantnemu literarnemu opusu smo se poklonili z javnim branjem pisateljevih del, ki je trajalo kar 24 ur. Z branjem smo začeli v petek, 16. novembra ob 20.00 ter ga zaključili naslednji večer, v soboto 17. novembra ob 20.00. Izmed Cankarjevih literarnih del smo izbrali krajša besedila in na njihovo javno branje povabili številne kulturnike: pisatelje, pesnike, prevajalce, profesorje, založnike, knjižničarje in druge ljubitelje Cankarjeve besede.

V enotah Mestne knjižnice Ljubljana ponujamo izredno raznovrsten in kakovosten nabor prireditev za odrasle. Glede na Zakon o knjižničarstvu. UL RS 87/01, 96/02 – ZUJIK in 92/15, Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic. UL RS 29/03 ter strateški načrt MKL (2017–2021) pripravljamo številne prireditve, s katerimi promoviramo svoje knjižnične zbirke in storitve. Od lanskega leta dalje nam je v pomoč pri organizaciji in izvedbi prireditev

tudi interni dokument *Smernice za prireditve za odrasle v MKL*, ki smo ga pripravili člani delovne skupine za prireditve za odrasle v MKL.

V letu 2018, ko smo praznovali 100-letnico Cankarjeve smrti, so se po vsej Sloveniji vrstile številne kulturne prireditve; pisateljevo življenje in delo je bilo med drugim mogoče spoznati skozi številne razstave, gledališke uprizoritve,

nova literarno-teoretska dela ter tudi dokumentarne filme. V Slovanski knjižnici smo se za obeležitev te pomembne obletnice odločili za javno branje njegovih del, ki smo ga poimenovali *Noč in dan s Cankarjem*. Pri organizaciji tega dogodka smo sledili ciljem, da spodbudimo zdajšnje in morebitne bodoče uporabnike za obisk knjižnice in uporabo naših storitev, razvijamo bralno kulturo in znanje, spodbujamo druženje, povezovanje in komunikacijo ljudi ter se v lokalnem okolju povezujemo z različnimi kulturnimi ustanovami.

Predvsem pa smo želeli z bralnim maratonom v knjižnico privabiti ljubitelje Cankarjeve besede, tiste, ki njegovih del ne berejo, pa spodbuditi, da jih vzamejo v roke. Naše medijske objave je tako spremljal citat iz *Krpanove kobile*: »Komu izmed njih

Razpored bralcev smo sestavljali več mesecev ter ga prilagajali vse do začetka branja, pri katerem se nam je v končnem seštevku pridružilo kar 98 sodelujočih in prebralo 95 Cankarjevih besedil.

» Vendar pa je občutek, ko prideš v prostor, kjer se branje dogaja, skoraj mističen: bralec, tehnično osebje knjižnice, pa morda predhodni ali naslednji bralec, pa njegov spremljevalec. Slišati je branje, ostali so v zbrani tišini – kot v templju besede, slovenske besede. Poročilo v glasilu Svobodna Slovenija, november 2018

sem bil kdaj tako drag, da bi ga izpreletela sladkost ob samem mojem imenu, da bi vzel ob težki uri v roko mojo knjigo in je ne vrغل v stran?«

Z zapletenim organiziranjem bralnega maratona se v naši knjižnici nismo srečali prvič. 20. aprila 2005 smo ob 400-letnici prve izdaje Cervantesovega Don Kihota pripravili kar tridnevno neprekinjeno branje tega dela. Branje romana Don Kihot je potekalo v slovenskem in španskem jeziku, Cervantesovo mojstrovino pa je prebiral kar 250 bralcev, med njimi tudi španski pesnik in prevajalec Juan Octavio Prenz, literati Drago Jančar, Boris A. Novak, Tone

» Prireditev je posebna, ciljna oblika knjižničnih storitev, s katero želi knjižnica motivirati skupino posameznikov za obisk knjižnice in uporabo njenih storitev, spodbuditi uporabo knjižničnega gradiva, razvijati bralno kulturo, informacijsko opismenjevati, se vključevati v vseživljenjsko učenje, kulturno ponudbo in družbeno dogajanje (16. člen Zakona o knjižničarstvu).

Silva Novljan:
Kam? Na prireditve! Kam na prireditve?

Kuntner in igralca Pavle Ravnohrib ter Boris Ostan.

Zasnova in potek dogodka Noč in dan s Cankarjem

Izmed obširnega pisateljevega opusa smo najprej skrbno izbrali krajše tekste, zlasti vinjete in črtice. Pri izboru smo največ črpali iz zbirke *Zgodbe iz življenja in sanj* in tako zaobjeli celotno Cankarjevo ustvarjanje od mladostnih *Vinjet* do črtic iz zadnjih let prve svetovne vojne. Izboru smo dodali tudi nekaj manj znanih besedil, ki s svojo satirično in družbenokritično vsebino rahljajo pregovorno resnobo in zahtevnost Cankarjevih tekstov. Ob besedilih *Anastasius von Schiwitz*, *Kajetan Ogrizek*, *Neprijetna dogodivščina*, *Gospod Matevž in njegova zgodba*, *Kako se je useknil gospod Mozolec* so bralci in poslušalci lahko spoznali tudi humorno plat Cankarjeve literature.

Po opravljenem izboru smo tekstom določili minutažo ter pripravili predviden razpored branja. Izračunali smo, da bi za branje, ki bi neprekinjeno potekalo od 20.00 ure v petek, 16. novembra, vse do 20.00 ure v soboto, 17. novembra, potrebovali približno 100 bralcev. Tako smo k prebiranju Cankarjeve besede z dopisom povabili številne kulturnike - pisatelje, pesnike, prevajalce, profesorje, založnike, knjižničarje in druge ljubitelje Cankarjeve besede, ki so se našemu povabilu zares prijazno odzvali. Pri pokrivanju nočnih terminov so nam na pomoč priskočili zaposleni in študentje Oddelka za slavistiko in slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Razpored bralcev smo sestavljali več mesecev ter ga prilagajali vse do začetka

» V Slovanski knjižnici pa me je na poseben način nagovorilo 24-urno branje Cankarjevih del, ki se je začelo ob večernem mraku in se nadaljevalo do večera naslednjega dne. Glasno branje pisateljevih del se je v tišini noči v človeka vtisnilo še drugače, globlje in živo, kot bi avtor govoril tu in zdaj. ddr. Irena Avsenik Nabergoj, bralka na prireditvi

branja, pri katerem se nam je v končnem seštevku pridružilo kar 98 sodelujočih in prebralo 95 Cankarjevih besedil.

Ekipa zaposlenih je bralcem v zahvalo za branje pripravila tudi manjše darilo – v darilni vrečki okrašeni z motivom brkov, so lahko našli revijo *Ljubljana med nostalgijo in sanjami*, ki jo izdajamo v Slovanski knjižnici (številka je bila tematsko posvečena Ivanu Cankarju), svinčnik, ki so ga krasili značilni brki, ter kuverto s priložnostnim poštnim žigom (žig z motivom Ivana Cankarja je bil oblikovan posebej za dogodek *Noč in dan s Cankarjem* – pošta Bežigrad je zato 16. novembra vse poštnne pošiljke žigosala s priložnostnim Cankarjevim žigom).

Da smo lahko pripravili prostor za branje, smo v petek, 16. novembra, Slovansko knjižnico zaprli predčasno. Iz velike čitalnice smo umaknili študijske mize in namestili dodatne stole ter pripravili dva prizorišča. V najvišjem nadstropju je bilo mogoče pred samim začetkom branja prisostvovati slavnostni akademiji.

Na dogodku, ki ga je povezovala Carmen L. Oven, so prisotne nagovorile mag. Teja Zorko, direktorica Mestne knjižnice

Seznam vseh bralcev:

Petek, 16. 11.

20.00-21.00: Teja Zorko, Mateja Demšič (Tisti lepi večeri); Martina Rozman Salobir, Ifigenija Simonovič (O človeku, ki je izgubil prepričanje); Marinka Štern (Mož pri oknu)

21.00-22.00: Tomaž Miško (Poglavje o bradavici); Alenka Puhar, Ignacija Fridl Jarc (Nina); Miriam Drev, Meta Kušar (Čudna povest)

22.00-23.00: Aleš Berger (Ena sama noč); Milan Dekleva (Ti sam si kriv); Tone Peršak (Človek); Veno Taufer (Original); Andrej Blatnik (Moja miznica); Andrej Savnik (Epilog)

23.00-24.00: Denis Poniž (On!); Helena Ogorelec, Jana Maja Valentinčič (Spomladanska noč); Barbara Marinčič (Iz življenja odličnega rodoljuba)

Sobota, 17. 11.

24.00-1.00: Lilijana Ozim, Maja Šefman, Monika Jeglič (Iz življenja odličnega rodoljuba); Barbara Urbas, Monika Jeglič (Nezadovoljnost)

1.00-2.00: Andreja Rupnik Miško (Profesor Kosirnik); Petra Jordan, Živa Švigelj (Križev pot); Darinka Koderman Patačko (Pred ciljem)

2.00-3.00: Dušan Gorše (Krona); Rok Dovjak (Hudodelec)

3.00-4.00: Lučka Patačko Koderman (Pehar suhih hrušk); Aleš Klemen (Ponižana umetnost, Ob zori); Ivona Andres (Mimi)

4.00-5.00: Luna Pentek (Šivilja); Maša Milčinski (Sestanek na Rušah)

5.00-6.00: Beti Uršič (Odložene suknje); Aleš Klemen (Študija o gledališču); Maša Krajnc (Pred gostilnico); Anja Pirnat (Umirajoči ljudje); Tomaž Miško, Aleš Klemen (O gospodu, ki je bil Tončko pobožal)

6.00-7.00: Aleš Klemen (Rue de nations, Mimo življenja); Tija Zupančič (Brez dvoma, O prešcah); Ivan Vogrič (O prešcah)

7.00-8.00: Amer Hajdarpašič, Alenka Zor Simoniti, Aleš Klemen (Tinica)

8.00-9.00: Barbara Korun (Na Golgoti); Tanja Grünfeld (Pozdrav iz domovine); Kristina Košič Humar (Poet); Tatjana Rupnik Hladnik, Jana Okorn (Dvojna resnica)

9.00-10.00: Dejan Koban (Moj prijatelj Kuštrin); Barbara Cesar (Za križem); Simona Pečenik (Glad); Miriam Jereb Batagelj, Daniel López Bončina (Anastasijs von Schiwitz); Teja Zorko (Na verandi)

10.00-11.00: Andrej Stopar, Nela Malečkar (Kajetan Ogrizek); Gašper Hudolin (Tretja ura); Boštjan Gorenc Pižama (Neprijetna dogodivščina); Teja Zorko (»O domovina, ti si kakor zdravje«); Jelka Gazvoda (Božične zgodbe)

11.00-12.00: Renata Zamida, Anja Kovač (Pavličkova krona); Špela Sevšek Šramel, Simona Resman (Gospodična); Kristina Košič Humar (Mimogrede); Špela Sevšek Šramel (Lepa Vida)

12.00-13.00: Draga Potočnjak (Zdenko Petersilka); Jana Unuk, Katarzyna Bednarska (Brez doma); 13.00-14.00: Gabriela Polok, Mateja Jančar (Jakobovo hudodelstvo); Tina Kralj, Nataša Žilevski (Zgodba o zaplenjenem pravičniku); Erika Marolt (Majsko veselje)

14.00-15.00: Darinka Županec Ivanovski (V gaju); Simon Kardum (Večerne sence); Nadja Kreft (Tičnica); Nela Križnik Primožič (Noč); Maša Podobnik Šipič (Pred pragom); Hana Habjan, Janez Gregar (Gospod Matevž in njegova zgodba)

15.00-16.00: Lidija Golc (Večerni gost); Martina Fekonja (Pravljica); Petra Koršič, Rok Dežman (Sveti Janez v Biljkah); Rok Dežman, Primož Čučnik (Vojska na Prisojnci)

16.00-17.00: Jurij Primožič, Marijan Rupert (Prepir v krčmi); Polona Glavan (Istrski osel)

17.00-18.00: Erika Marolt, Peter Semolič (Križ in sulica); Alma Repar (Njena podoba); Dragica Trobec Zadnik (Sveto obhajilo); Jana Kolarič (Desetica)

18.00-19.00: Igor Grdina (Greh); Stanislav Južnič (Tuja učenost); Matjaž Pikalo (Skodelica kave); Vid Snaj (V tujini); Mateja Komel Snaj (Njen grob)

19.00-20.00: Niko Goršič (Gospod stotnik); Iztok Osojnik (Kostanj posebne sorte); Stannia Boninsegna (Zaklenjena kamrica); Boris Ostan (Telesne vaje stražnika); Dušan Merc, Jurij Primožič (Kako se je useknil gospod Mozolec)

20.00-21.00: Marko Simčič (Ob grobu tiranovem, V bogatih kočijah se vozijo, Sultanove sandale, Pred škofijo, Fant je videl rožo čudotvorno, zaključek Petrovega monologa, začetek drugega akta in Zlodejev govor iz začetka tretjega akta Pohujšanja.); Jani Virk (Zastonjkari); Tomaž Miško (Pijte srečo in ljubezen)

Po zaključku dogodka smo obdelali tudi vse zvočne posnetke branja, jim dodali fotografije bralcev ter jih z dovoljenjem vseh udeležencev objavili na spletni strani Youtube.

Zaradi dejavne bralečve udeležbe je branje tudi nenadomestljiva vaja v rabi jezika in prispeva k razvoju in izboljšanju vseh drugih jezikovnih zmožnosti: k boljšemu pisanju, saj bralec ves čas branja opazuje pisano rabo jezika v vseh njenih posebnostih, k boljšemu poslušanju, kjer se bralec ves čas uči pazljivo slediti besedilu in k razvitejšemu govoru, kjer bralec spoznava izrazne možnosti jezika in pridobiva nove besede. To velja za vse oblike branja.

Meta Grosman:
Razsežnost branja

Ljubljana, mag. Tatjana Likar, sekretarka, nižja bibliotekarska svetnica Ministrstva za kulturo, mag. Mateja Demšič, vodja oddelka za kulturo MOL in ddr. Irena Avsenik Nabergoj.

K slavnostnem razpoloženju so s svojim nastopom prispevali tudi mešani pevski zbor Anton Foerster, ki je izvedel dve uglasbitvi Cankarjevih besedil, ter pesnik in igravec Tone Kuntner, ki je z veliko dramsko močjo interpretiral pisateljevo besedo.

Po slavnostnem odprtju je sledila pogostitev, nato pa so se prisotni preselili v spodnje nadstropje velike čitalnice, kjer so lahko prisluhnili prvim bralkam in bralcem. Prva nas je s Cankarjevo besedo nagovorila Teja Zorko, sledila pa ji je Majeta Demšič. Kasneje je bilo mogoče prisluhniti tudi drugim pomembnim slovenskim kulturnikom: Ifigeniji Simonovič, Alenki Puhar, Miriam Drev, Meti Kušar, Alešu Bergerju, Milanu Deklevi, Tonetu Peršaku, Venu Tauferju, Andreju Blatniku, Barbari Korun, Igorju

Lanskoletni odmevni dohodek Noč in dan s Cankarjem pa je pokazal vitalnost in drznost vizije Slovanske knjižnice in samo želim si lahko, da bo vztrajala pri tej drži in znala posredovati svojo specifičnost in tradicijo tudi v prihodnje.

Špela Sevšek Šramel,
slovakistka in prevajalka,
Oddelek za slavistiko FF UL

Grdini, Dušanu Mercu, Borisu Ostanu, Janiju Virku, itd.

Da je menjava bralcev na prizorišču branja potekala nemoteno je 24 ur skrbela ekipa zaposlenih Slovanske knjižnice. Vsakega bralca smo tudi napovedali, fotografirali ter posneli zvočni zapis njegovega branja. Ker se je v zadnjem trenutku zgodilo tudi nekaj odpovedi udeležencev branja, smo manjkajoče bralce nadomestili zaposleni. Prav tako smo poskrbeli, da so bili bralcem ter obiskovalcem na voljo brezplačna kava, osvežilna pijača in prigrizki.

Prisluhnite Cankarju

Po zaključku dogodka smo obdelali tudi vse zvočne posnetke branja, jim dodali fotografije bralcev ter jih z dovoljenjem vseh udeležencev objavili na spletni strani Youtube. Sedaj lahko kadarkoli na povezavi <https://www.youtube.com/playlist?list=PLGneYb24tunJB8uWn1j-oKGcIeYC9y8no> prisluhnete različnim interpretacijam Cankarjeve besede in znova odkrijete razsežnost, globino in aktualnost pisateljeve besede.

V ponedeljek, 19. novembra se je delo v naši knjižnici spet vrnilo v ustaljene tire. Tako smo si lahko vzeli čas tudi za evalvacijo dogodka, zbiranje vtisov ter načrte za naprej. Prejeli smo veliko pozitivnih mnenj tako iz strani bralcev kot tudi poslušalcev. V naši veliki čitalnici se je v 24 urah srečalo veliko stanovskih kolegov, znancev in prijateljev, ki so si v dandanašnjem času prehitrega in velikokrat povsem digitalnega življenjskega tempa vzeli čas ter se prepustili preprostemu

Viri in članki:

- Bubnič, E. (2009). Dogodek od A do Ž : priročnik za organizacijo in vodenje dogodkov
- Grosman, M. (2006). Razsežnosti branja : za boljšo bralno pismenost.
- Smernice za prireditve za odrasle v MKL. (2019). Ljubljana: Mestna knjižnica Ljubljana. Pridobljeno 30. 8. 2019 s spletne strani: https://issuu.com/knjiznica ljubljana/docs/smernice_za_prireditve_za_odrasle
- Leto 2018: Irena Avsenik Nabergoj za STA: Cankar v tem letu stopil med ljudi (pripravila Ksenija Brišar). Pridobljeno 30. 8. 2019 s spletne strani: <https://misli.sta.si/2583991/leto-2018-irena-avsenik-nabergoj-za-sta-cankar-v-tem-letu-stopil-med-ljudi>
- Novljan, S. (2008). Kam? Na prireditve! Kam na prireditve? Pridobljeno 30. 8. 2019 s spletne strani: http://193.2.8.11/dokumenti/2008/SPLoSNE_2008_Novljan.doc
- Odtisi – Noč in dan s Cankarjem. Pridobljeno 30. 8. 2019 s spletne strani: <http://svobodnaslovenija.com.ar/odtisi-noc-in-dan-s-cankarjem/>

Bralna kontinuiteta je čudovit poklon nekemu, ki je vse svoje življenje posvetil literaturi. Verjetno za pisatelja ni lepšega, kot da je bran še po stotih letih. Želim si, da bi se branje Cankarja noč in dan nadaljevalo.

Anja Pirnat, študentka slovenistike

analognemu druženju. Zelo smo se tudi razveselili novice, da smo z našim bralnim maratonom k podobnim dogodkom spodbudili tudi druge kulturne ustanove. Že letošnjega 21. marca je v Centru za poezijo Tomaža Šalamuna ter v Trubarjevi hiši literature potekalo 24-urno branje poezije, katerega pobudnik je je bil pesnik Dejan Koban s somišljeniki.

24 urno neprekinjeno branje je bilo tako za udeležence kot tudi organizatorje posebno doživetje. Brali smo na glas, z veseljem in zanosom ter se vsi skupaj potapljali v globine Cankarjeve besede, občutili žalost, krivdo, strah, pa tudi hrepenenje, srečo in veselje. Na koncu tega prispevka bi se želeli posebej zahvaliti vsem sodelujočim, ki so nam pomagali pri izvedbi našega bralnega maratona ●